

ESITYS UUDEKSI KOULUTUSVASTUUKSI

Yliopisto/ Ammattikorkeakoulu	Lapin yliopisto
Uusi koulutusvastuu (tutkinto, tutkintonimike, koulutusvastuun täsmennys) Kasvatustieteen alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus erityispedagogiikan alalla ja erityisopettajakoulutus.	
Sisäänoton laajuus (aloittajien määrä/v) ja tavoiteltu kokonaisopiskelijamäärä koulutuksen ollessa täydessä laajuudessaan Alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittamaan erityispedagogiikka pääaineena otetaan 20 opiskelijaa syksyllä 2023. Koulutuksen vuosittainen sisäänotto olisi myös jatkossa 20 opiskelijaa vuosittain. Lisäksi tarjotaan maisteriopinnot (120 op), joihin voi hakea kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut, jolla on suoritettuna joko erityispedagogiikan perus- ja aineopinnot (60 op) tai perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op) ja erityispedagogiikan perusopinnot (25 op). Sisäänotto on 10 opiskelijaa, joista vähintään kaksi saamenkielistä. Tässä kaksivuotisesta koulutuksesta valmistuu kasvatustieteen maistereita, joiden pääaineena on erityispedagogiikka. Aiemmista opinnoista riippuen koulutuksesta valmistuneet voivat toimia erityisopettajina tai erityisluokanopettajina. Samalla tarjotaan erilliset erityisopettajan opinnot, joihin voi hakea pätevöitymään erityisopettajaksi esimerkiksi kentällä toimiva lukion aineenopettaja. Kiintiö on 5 opiskelijaa ja se on erityisesti suunnattu saamenkielisille.	
Edellytykset uuden koulutusvastuun toteutukselle (resursointi) Kasvatustieteiden tiedekuntaan perustetaan erityispedagogiikan vastuuprofessorin tehtävä. Tiedekunnassa on vahvaa osaamista erityispedagogiikan, inklusiivisuuden, sosiaalisesti kestävän kehityksen ja monitieteisen hyvinvointityön tematiikassa. Pitkään on tarjottu erityispedagogiikan perus- ja aineopintoja, jotka on mahdollista suorittaa verkko-opintoina. Erityispedagogiikan yliopistonlehtori ja inklusiivisen kasvatuksen yliopistonlehtori ovat myös Itä-Suomen yliopiston erityispedagogiikan alan dosentteja. Opetusta ja tutkimusta erityispedagogiikan alaan liittyen tekevät myös opettajankoulutuksen yliopistonlehtori ja kasvatopsykologian professori.	
Perustelut korkeakoulun profiiliin ja valtakunnallisten koulutustarpeiden näkökulmasta Koulutusvastuu tukee tasa-arvoisen koulutuksen ja hyvinvoinnin toteutumista harvaan asutuilla alueilla ja edistää korkeakoulukonsernin profiloitumista erityisesti Tulevaisuuden palvelut ja etäisyyksien hallinta – ja Globaali arktinen vastuu vahvuusaloilla. Koulutus vastaa OKM:n tavoitteisiin korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrän nostamisesta sekä valtakunnalliseen tarpeeseen erityispedagogisen osaamisen ja erityisopettajien määrän (ml. saamenkieliset) lisäämiseksi. Lappi on pedagogisen tuen näkökulmasta ongelmallista aluetta (syrjäytyminen, koulupudokkuus). Monenlaisten oppijoiden tukemiseen liittyvät osaamisen valmiudet ovat erityisen tärkeitä Lapin opettajien kompetenssina, koska monet ohjaus- ja tukipalvelut ovat huonosti saavutettavissa. Erityisopettajavirta ei suuntaudu etelästä Lapin haja-asutusalueille, mutta Lapissa koulutetut työllistyvät laajemmin koko valtakunnan alueelle. Säädetyt opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset, varhaiskasvatuksen laajeneminen, velvoite järjestää erityisopetusta myös lukioissa, oppivelvollisuuden laajeneminen ja erilaiset tarpeet työpaikoilla asettavat edelleen paineita erityispedagogiikan asiantuntijoiden, erityisopettajien ja erityisluokanopettajien koulutuksen laajentamiseen.	
Ehdotus uuden koulutusvastuun voimaantuloajankohdaksi ja koulutuksen käynnistymisen aikataulu	Koulutusvastuun voimaantuloajankohta 1.8.2022. Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus alkaa 1.9.2023.
Muita lisätietoja	Koulutusvastuuta esitetty aiemmin sopimuskauden 2021-2024 neuvotteluissa. Katso myös liitteenä oleva taustamuistio.
Yhteyshenkilö	Vararehtori Satu.Uusiautti@ulapland.fi, puh. 040 484 4150

Esitys uudeksi koulutusvastuuksi kasvatustieteelliselle alalle

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus erityispedagogiikan alalla ja erityisopettajakoulutus.

Tavoitteet/tulokset

- Erityispedagogiikan tutkimus- ja koulutus kytkeytyy vahvasti kasvatustieteiden tiedekunnan olemassa oleviin vahvuuksiin tutkimuksen painoaloilla:

A) Oppiminen ja opetus kestävän kehityksen edistäjänä

Tutkimus kohdentuu opettajuuteen sekä opetus-, opiskelu- ja -oppimisprosesseihin, niiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Tutkimuksen tavoitteena on osallisuuden, yhteisöllisyyden, moninaisuuden, kestävän kehityksen ja paikallisuuden edistäminen muuttuvissa toimintaympäristöissä arktisilla ja pohjoisilla alueilla sekä globaalisti.

B) Koulutus, työ ja yhdenvertaisuus globaaleissa ja arktisissa yhteisöissä

Painoalueen tutkimus tarkastelee kansainvälisesti ja tiederajat ylittävästi eri sukupolviin kuuluvien kansalaisten toimijuutta ja osaamisen uudistamista tulevaisuuden palveluiden ja etäisyyksien hallinnan näkökulmasta. Tutkimusta ohjaavia periaatteita ovat osallisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja hyvinvointi.

Erityispedagogiikan professuuri vahvistaa edelleen tiedekunnan *Inklusiivistä ja erityispedagogista tutkimusta*. Tutkimuksen ja opetuksen kehittäminen saa vahvuutta myös verkostoitumisesta mm. kestävyyskasvatuksen, kasvatopsykologian, feministisen pedagogiikan ja alkuperäiskansapedagogiikan tutkijoiden kanssa.

Vahvistaa Lapin korkeakoulukonsernin yhteisen strategian toteuttamista. Koulutusvastuu tukee tasa-arvoisen koulutuksen ja hyvinvoinnin toteutumista harvaan asutuilla alueilla ja edistää korkeakoulukonsernin profiloitumista erityisesti Tulevaisuuden palvelut ja etäisyyksien hallinta - ja Globaali arktinen vastuu – vahvuusaloilla.

- Vahvistaa harjoittelukoulun maakunnallisen verkostotoiminnan kautta erityispedagogisen osaamisen ja tuen saatavuutta maakunnassa. (Lapin yliopiston tulossopimuksen mukaisesti harjoittelukoulua kehitetään niin, että se toimii Lapin peruskoulujen etäoppimis- ja digitaalisen verkoston ytimenä ja koordinoijana sekä pedagogisena kehittämislaboratoriona.)
- Vastaa OKM:n tavoitteisiin korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrän nostamisesta sekä tarpeeseen erityispedagogisen osaamisen ja erityisopettajien määrän (ml. saamenkieliset) lisäämiseksi.

- Vastaa nopeasti erityisopettajapulaan Lapissa mm. alueen opettajakunnan ikärakenteen, uuden lukiolain ja oppivelvollisuuden laajenemisen vaikutusten myötä.
- Antaa Lapin yliopiston luokanopettajaopiskelijoille ja kuvataidekasvatuksen aineenopettajaopiskelijoille mahdollisuuden suorittaa kaksois-/kolmoispätevyys (luokanopettaja, aineenopettaja, erityisopettaja, erityisluokanopettaja).
- Antaa myös muille eri asiantuntijatehtäviin valmistuville konsernin opiskelijoille ja jo kentällä toimiville mahdollisuuden erityispedagogisen osaamisen hankkimiseen.
- Koulutusvastuu antaa vakaan pohjan pitkäjänteiselle tutkimuksen ja opetuksen kehittämistyölle ja vahvistaa Lapin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston voimassa oleviin tulossopimukseen kirjattua tavoitetta erityispedagogiikan tutkintokoulutusyhteistyön rakentamisesta. Molempien yliopistojen toimintaympäristöt huomioiden kehitetään erityispedagogiikan etä- ja lähiopetukseen perustuvaa koulutusta, joka huomioi pienet yhteisöt ja pitkät välimatkat.

Perustelut koulutustarpeelle

Lapin yliopisto on tehnyt yhteistyötä erityisopettajaksi pätevöittävien opintojen järjestämisessä Oulun yliopiston kanssa vuodesta 2015 alkaen. Syksyllä 2018 aloitettiin yhteistyö vuorovuosin Rovaniemellä ja Oulussa toteutettavien opintojen järjestämisessä. Olemassa oleva järjestely on Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan näkökulmasta epäkäytännöllinen ja taloudellisesti raskas. Organisointi ja hallinnointi vie epätarkoituksenmukaisen paljon aikaa. Erilliseen sopimukseen perustuva ja määräaikainen yhteistyö ei anna mahdollisuuksia pitkäjänteiseen kehittämiseen Lapissa, mikäli molemmilla yliopistoilla ei ole koulutusvastuuasetuksen mukaista oikeutta koulutuksen järjestämiseen.

Muissa korkeakouluissa järjestetty erityispedagogiikan koulutus ei riitä vastaamaan Lapin tarpeisiin, sillä erityisopettajavirta ei suuntaudu etelämpää Lappiin (Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen). Toisaalta Lapin yliopistolla on parhaat edellytykset myös saamenkielisen henkilöstön kouluttamiseen, sillä tiedekunnassa on saamen kielen didaktiikan ja saamelaisen pedagogiikan tutkimusperustaista asiantuntijuutta sekä toimiva yhteistyö Norjan Saamelaisen korkeakoulun ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Lapin yliopisto myös koordinoi UArcticin opettajankoulutuksen verkostoa, joka pureutuu alkuperäiskansojen opettajien pätevyyskysymyksiin ja alkuperäiskansapedagogiikkaan. Tiedekunta on pitkään tarjonnut saamenpedagogiikan ja saamen kielen didaktiikan opintoja ja konsernissa aloitetaan syksyllä 2022 pohjoissaamen kielen sivuaineopinnot (25 op) saamenkielisille opiskelijoille.

Perehtyminen erityispedagogiikan näkökulmiin on tarpeellista jokaiselle opettajaksi valmistuvalle. Monenlaisten oppijoiden kasvun ja oppimisen tukemiseen liittyvät osaamisen valmiudet ovat erityisen merkityksellisiä Lapin ja haja-asutusalueiden opettajien

kompetenssina, koska monet ohjaus- ja tukipalvelut ovat etäällä tai puutteellisesti järjestettyjä. Erityispedagogisen osaamisen ja erityisopettajien tarve on kasvusuuntaista. Kesäkuussa 2020 julkistetun Suomen virallisen erityisopetuksen tilaston mukaan vuonna 2019 peruskoululaisista 20,1 prosenttia oli jonkinasteisten tukimuotojen piirissä, kun vuonna 1995 vastaava luku oli alle kolme prosenttia. Maaliskuussa 2021 julkaistu Ammattibarometri osoittaa, että erityisopettajista on pulaa laajalti. Lapissa koulutetut opettajat jäävät todennäköisemmin palvelemaan alueen koulutusverkostoa. Myös saamelaisalueen erityisopettajatarpeen huomiointi on tärkeää.

Säädetyt opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset, varhaiskasvatuksen laajeneminen, velvoite järjestää erityisopetusta myös lukioissa, oppivelvollisuuden laajeneminen ja erilaiset tarpeet työpaikoilla asettavat edelleen paineita erityispedagogiikan asiantuntijoiden, erityisopettajien ja erityisluokanopettajien koulutuksen järjestämiseen. Erityisopettajia tulisi kouluttaa nykyistä enemmän sekä kelpoisten opettajien määrän lisäämiseksi että opettajakunnan ikärakenteen vuoksi.

- *Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:24*
- *Opettajaennakointi 2025. Koulutuksen tutkimuslaitos 1.2.2018. Ennakointiraportin esittely kasvatustieteellisen alan dekaanitapaamisessa Opetus- ja kulttuuriministeriössä keväällä 2018.*
- *Suomen virallinen tilasto (SVT): Erityisopetus [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-1595. 2019. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 16.8.2021].*
- *Ammattibarometri. Ammattibarometri kertoo työ- ja elinkeinotoimistojen näkemyksen keskeisten ammattien kehitysnäkymistä lähitulevaisuudessa. (Maaliskuu 2021)*
- *Selvitys saamenkielisen opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstön saatavuudesta ja koulutuspoluista. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:30.*
- *Lukiolaki 714/2018*

Edellytykset uuden koulutusvastuun toteutukselle

Kokonaisuudessaan kasvatustieteiden tiedekunnan perustutkintokoulutuksen kehittäminen nojaa vahvasti tutkimustoimintaan. Tutkimustoiminnan strategisena painopisteenä on kestävä kehitys, joka suuntaa tutkimustoimintaa erityisesti sosiaalisen kestävyuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä hyvinvoinnin merkityksissä. Luokanopettajakoulutuksessa pyritään antamaan opiskelijoille valmiuksia luoda oppimis- ja kasvu ympäristöjä, jotka mahdollistavat jokaisen oppilaan oppimisen ja kehityksen hänen omista lähtökohdistaan ja omia vahvuuksiaan hyödyntäen. Opetussuunnitelmassa on inklusiivisen kasvatukseen ja erityisopetukseen liittyviä opintoja yhteisinä opintoina yli 20 op, joka on huomattavasti suurempi määrä kuin Suomen opettajankoulutusyksiköissä keskimäärin. Lisäksi erityispedagogiikan perus- ja aineopinnot ovat suosittu sivuaine.

Erityispedagogiikan alan tutkimusta on tiedekunnassa tehty pitkään erilaisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden tiimoilta. Parhailtaan tiedekunta koordinoi OKM:n rahoittamaa HOHTO -hanketta, jossa ovat mukana erityispedagogiikan koulutusvastuun omaavat yksiköt (Oulu, Itä-Suomi, Jyväskylä, Turku ja Helsinki ja Åbo Akademi). Hankkeessa vahvistetaan

yhteisöllisen työskentelyn ja koulutuksen avulla yliopistojen opettajankouluttajien ammatillista ja erityispedagogista osaamista sekä tuetaan kaikkien oppijoiden oppimista ja hyvinvointia.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa on pitkään tarjottu erityispedagogiikan perus- ja aineopintoja, jotka on mahdollista suorittaa verkko-opintoina. Erityisopettajakoulutuksen opinnot järjestettäisiin verkko-opetuksen ja lähiopetuksen yhdistelmänä, jolloin opintoja voi myös joustavammin suorittaa.

Tiedekunnassa on vahvaa osaamista erityispedagogiikan, inklusiivisuuden, sosiaalisesti kestäväen kehityksen ja monitieteisen hyvinvointityön tematiikassa. Kasvatustieteiden tiedekunta tekee yhteistyötä yhteiskunta- ja oikeustieteiden tiedekuntien kanssa monitoimisuus-näkökulman lisäämiseksi opettajan professiossa mm. eri tiedekuntien opiskelijoille suunnitellun yhteisen opintojakson muodossa. Myös kansainvälistä yhteistyötä on runsaasti mm. UArctic:n opettajankoulutuksen temaattisen verkoston ja Arctic five -verkoston puitteissa on kehitetty ja toteutettu yhteispohjoismainen maisteritason opintokokonaisuus *Arctic Inclusive Pedagogy Master Study Course*, 10 ECTS.

Tiedekunnan erityispedagogiikan yliopistonlehtori ja inklusiivisen kasvatuksen yliopistonlehtori ovat myös Itä-Suomen yliopiston erityispedagogiikan alan dosentteja. Opetusta ja tutkimusta erityispedagogiikan alaan liittyen tekevät myös opettajankoulutuksen yliopistonlehtori ja kasvatustieteiden professori. Kasvatustieteiden sivuaineessa käsitellään lapsen ja nuoren kasvun vaiheissa erityisen tuen tarpeita ja syrjäytymisen ehkäisyä. Kasvatustieteiden painotus positiiviseen psykologiaan tarjoaa myös erityisopettajakoulutukseen hyödyllistä sisältöä.

Erityispedagogiikan alaan liittyviä kasvatustieteen väitöskirjoja on Lapin yliopistosta valmistunut kymmeniä. Kentällä erityisopettajina toimivia väitelleitä henkilöitä on mahdollista hyödyntää opetuksessa. Kasvatustieteiden professorin jatkokoulutusseminaarissa on oma erityispedagogiikan alan temaattinen ryhmä, jossa toisena ohjaajana toimii yliopistonlehtori, erityispedagogiikan dosentti.

Tiedekunnasta on erinomaiset yhteydet erityisopetuksen kunnalliseen, alueelliseen ja kansalliseen kenttään sekä erityisen tuen asioiden hallinnollisiin organisaatioihin (aluehallintovirastot, Opetushallitus, opetus- ja kulttuuriministeriö). Tämä mahdollistaa monipuolisen yhteistyön niin opetuksen, tutkimuksen kuin moninaisen kehittämistoiminnan näkökulmista.

Tiedekunta esittää, että yliopisto kohdentaa lisäresursseja uudelle koulutusavaukselle erityispedagogiikan professuurin avaamiseen. Koulutus tukee hyvin yliopiston profiilia ja tavoitteiden toteuttamista ja palvelee sekä maakunnallisia että valtakunnallisia tarpeita. Lisäksi opettajankoulutuksen monipuolistamiseen panostaminen on koko konsernin etu. Tiedekunnalla on valmius myös suunnata vapaata yliopistonlehtoritasoista resurssia uuteen professuuriin.

Sisäänoton laajuus

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus erityispedagogiikan ja erityisopettajakoulutuksen alalla aloitetaan syksyllä 2023. Sisäänotto alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittamaan erityispedagogiikka pääaineena olisi 20 opiskelijaa. Maisterivaiheen opinnot mahdollistavat erityisopettajan kelpoisuuden suorittamisen. Maisterivaiheen opintoihin kehitetään myös väylä soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille hakijoille.

Lisäksi tarjotaan maisteriopinnot (120 op), joihin voi hakea kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut, jolla on suoritettuna *joko* erityispedagogiikan perus- ja aineopinnot (60 op) *tai* perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op) ja erityispedagogiikan perusopinnot (25 op). Sisäänotto olisi 10 opiskelijaa, joista vähintään kaksi saamenkielistä. Tästä kaksivuotisesta koulutuksesta valmistuu kasvatustieteen maistereita, joiden pääaineena on erityispedagogiikka. Aiemmistä opinnoista riippuen koulutuksesta valmistuneet voivat toimia erityisopettajina tai erityisluokanopettajina. Samalla tarjotaan erilliset erityisopettajan opinnot, joihin voi hakea pätevöitymään erityisopettajaksi esimerkiksi kentällä toimiva lukion aineenopettaja. Kiintiö on 5 opiskelijaa ja se on erityisesti suunnattu saamenkielisille.

Täydennyskoulutuksena voidaan myös järjestää erityisopetukseen ammatillisia valmiuksia antavia opintoja työelämässä jo oleville luokan- ja aineenopettajille, ammatillisen koulutuksen opettajille ja varhaiskasvatuksen opettajille.

Kokous 5/2021

Aika 22.9.2021 klo 16-17 (Teams-kokous)

Läsnä

Jäsenet

Muut

Johanna Buchert

Antti Syväjärvi, esittelijä

~~Liisa Holmberg~~

Ari Konu, pääsihteeri

Heikki Huilaja

Osmo Rätti

~~Jonna Häkkinen~~

Satu Uusiautti

Hannele Niemi, pj.

Tuija Turunen

Emil Nuutila

Markku Ollikainen

~~Satu Pesola~~

Sofia Tuovinen

Jarno Valkonen

Olli Väyrynen

1. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Lapin yliopiston hallintojohtosäännön 59 §:n 2 momentin mukaan kutsu monijäsenisen hallintoelimen kokoukseen on lähetettävä viimeistään kolme arkipäivää ennen kokousta, jollei hallintoelin toisin ole päättänyt.

Hallituksen 24.8.2009 tekemän päätöksen mukaan kutsu hallintoelimen kokoukseen on lähetettävä viimeistään seitsemän vuorokautta ennen kokousta ja kokouksen asialista on lähetettävä viimeistään viisi vuorokautta ennen kokousta. Nykyisen hallituksen työskentelyä koskevien linjausten mukaan esityslista toimitetaan seitsemän vuorokautta ennen kokousta.

Johtosäännön 61 §:n mukaan yliopiston hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja mukaan luettuna vähintään puolet jäsenistä on läsnä.

Esitys: Todettaneen kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös: Esityksen mukaan.

Kokous 5/2021

Aika	22.9.2021 klo 16-17 (Teams-kokous)	
Läsnä	Jäsenet	Muut
	Johanna Buchert	Antti Syväjärvi, esittelijä
	Liisa Holmberg	Ari Konu, pääsihteeri
	Heikki Huilaja	Osmo Rätti
	Jonna Häkkinen	Satu Uusiautti
	Hannele Niemi, pj.	Tuija Turunen (kohdan esittely)
	Eemil Nuutila	
	Markku Ollikainen	
	Satu Pesola	
	Sofia Tuovinen	
	Jarno Valkonen	
	Olli Väyrynen	

2. Koulutusvastuuesitys - erityispedagogiikka

Maan hallitus on antanut koulutuspoliittisen selonteon, jossa on määritetty koulutuksen kehittämistä ohjaava tavoitetilä sekä kehittämiskohteet. Lisäksi syksyllä 2021 on käynnistynyt Kestävän kasvun -ohjelma, jonka kautta koulutusvastuiden periaatteet ja linjaukset tullaan tarkastamaan sekä mahdollisesti päivittämään. Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt korkeakouluilta esityksiä koulutusvastuiden muuttamiseksi 30.9.2021 mennessä.

Yliopiston hallitus päätti kokouksessaan 25.8.2021 siirtää koulutusvastuuesityksen käsittelyn ylimääräiseen kokoukseen.

Rehtori, koulutusvararehtori ja kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani esittelevät yliopiston esityksen erityispedagogiikan koulutusvastuun saamiseksi (liite).

Esitys 1: Päätettäneen tehdä ministeriölle esitys erityispedagogiikan koulutusvastuun myöntämiseksi Lapin yliopistolle.

Esitys 2: Hallitus päättäneen edellyttää, että mahdollinen uusi koulutusvastuu pystytään resursoimaan ministeriön lisätuella ja oman toiminnan suuntaamisella.

Dekaani Turunen poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös 1: Esityksen mukaan.

Päätös 2: Esityksen mukaan. Hallitus seuraa uuden koulutusvastuun resursointia.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Syväjärvi Antti Samuli	Telia Tunnistus	28.09.2021 12:53:12 UTC+03:00
HANNELE MARJATTA NIEMI	Telia Tunnistus	28.09.2021 09:51:54 UTC+03:00

